nowiny GAZETA • CODZIENNA junior

Trele Morele

Szkoła Podstawowa w Siedliskach
Siedliska 115
37-705, Przemyśl

Numer 12 12/15

WWW.JUNIORMEDIA.PL

ORGANIZATOR PROJEKTU POLSKA PRESS GRUPA

PARTNER Fundacja orange

Piknik edukacyjny "Młody Nobel"

Piknik edukacyjny "Młody Nobel", Medyka 14.11.2015 **JG**

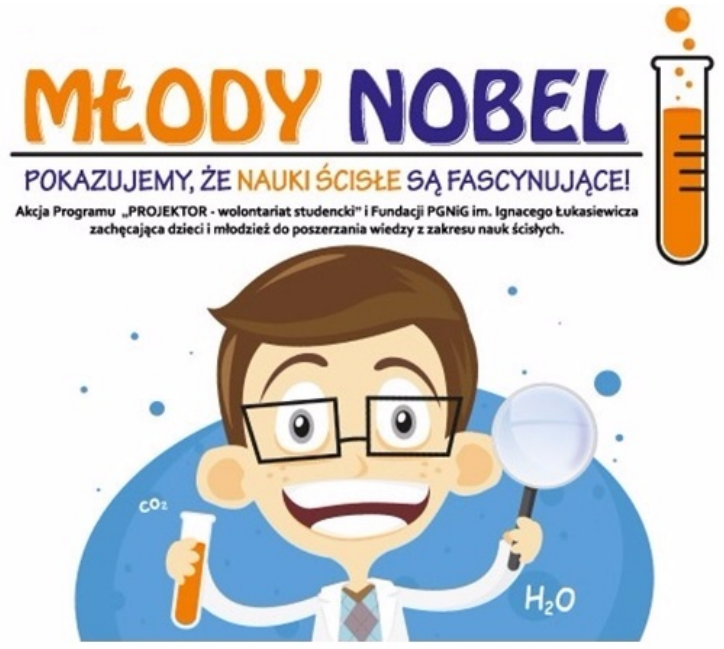

Młody Nobel **www.pgnig.pl**

W sobotę, 14 listopada w Szkole Podstawowej w Medyce odbył się Piknik Edukacyjny „Młody Nobel", który prowadzili studenci z Politechniki Rzeszowskiej w ramach projektu realizowanego przez Fundację Rozwoju Wolontariatu oraz Fundację PGNiG im. Ignacego Łukasiewicza. Uczniowie z naszej szkoły dostali wspaniałą okazję, by wziąć udział w tym niecodziennym wydarzeniu.

Podczas pikniku szkoła na kilka godzin zmieniła się w centrum nauki. Studenci zaprezentowali uczniom klas IV-VI liczne eksperymenty z dziedziny chemii, fizyki, biologii, kryminalistyki, robotyki, a także przeprowadzili zajęcia z pierwszej pomocy. Dzieci wraz z opiekunami przechodziły przez tzw. ścieżki, uczestnicząc kolejno w pokazach lub warsztatach z poszczególnych dziedzin. I tak warsztaty chemiczne były połączeniem nauki i zabawy. Przy użyciu składników używanych każdego dnia uczestnicy odkrywali, że chemia to świetna zabawa, z którą tak naprawdę stykają się na co dzień. Na zajęciach z fizyki uczniowie stawali się prawdziwymi badaczami i sprawdzali, co świeci np. w neonówce. W czasie zajęć z kryminalistyki wprowadzono uczniów w świat intryg i zagadek. Pokazano jak oznakować i zabezpieczyć miejsce zbrodni, ściągnąć odciski palców oraz doprowadzić sprawę do szczęśliwego rozwiązania. Wyjątkowo ciekawe okazały się warsztaty z robotyki, na których prowadzący zaprezentowali składane przez siebie roboty, wykonane z zestawów lego nxt drugiej i trzeciej generacji. Zaprezentowano walki robotów samochodzików oraz roboty przypominające zwierzęta i symulujące ich zachowania. Na warsztatach z biologii badano zagadki ludzkiego ciała. Na zajęciach z pierwszej pomocy omówiono zasady jej udzielania, pokazano sprzęt używany do ratowania ludzkiego życia oraz umożliwiono przećwiczenie na fantomach resuscytacji krążeniowo-oddechowej.

Wszyscy uczniowie z ogromnym zainteresowaniem, wypiekami na twarzy i mocnym biciem serca wędrowali od sali do sali. To wyjątkowe i atrakcyjne spotkanie z zagadkami nauk ścisłych zainspirowało młodych obserwatorów do zgłębiania i poznawania tajemnic otaczającego nas świata.

Sylwia Halendy, kl. V

W tym numerze

- **"Młody Nobel"**
- **Pomysły na ciekawe doświadczenia**
- **Program "Wybieram wodę"**
- **List do Basi**
- **Bezpieczne ferie zimowe**
- **Przepis na gorącą czekoladę**
- **Łamigłówki.**

Autorami tekstów są:
Sylwia Halendy, Weronika Nowacka, Julia Malicka, Paulina Hałyk.
Redaktor naczelny:
pani Justyna Gawlikowska.

"Młody Nobel" - fotorelacja

Biologia JG

Biologia JG

Pierwsza pomoc JG

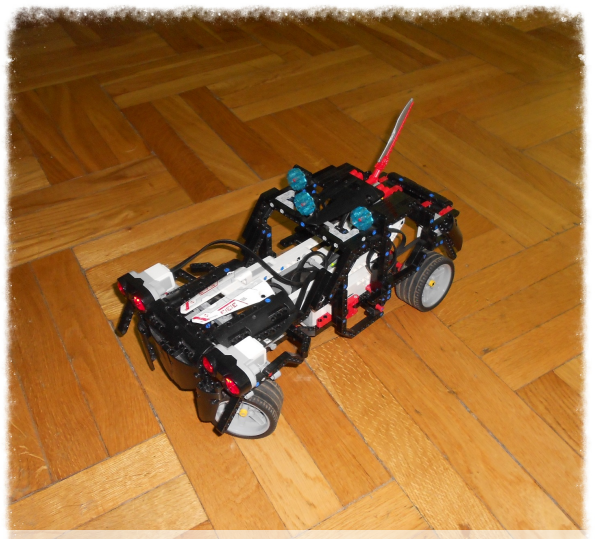
Robotyka JG

Biologia JG

Chemia JG

Rusz szare komórki! Rozwiąż krzyżówkę!

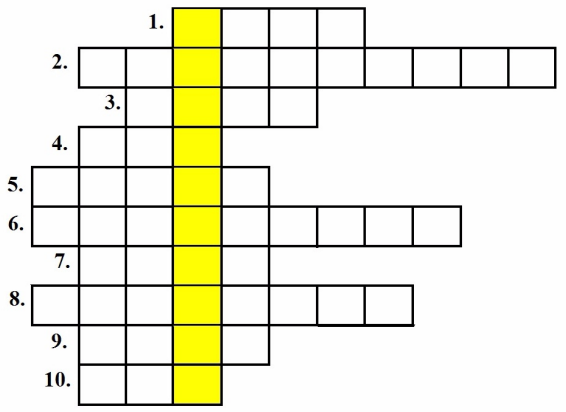

HASŁO: .....

Krzyżówka **Weronika Nowacka**

1. Czerwona planeta.
2. Maria … - Curie.
3. H_2O
4. Woda w stanie stałym.
5. Jeden ze zmysłów.
6. Zmiana stanu stałego w stan ciekły.
7. Podstawowy składnik powietrza.
8. Naczynie laboratoryjne w kształcie rurki z dnem.
9. Gaz niezbędny do procesu spalania.
10. Gaz szlachetny, wdychany powoduje zmianę wysokości głosu.

Humor ;)

W raju spotykają się Newton, Pascal i Einstein. Trzej fizycy bawili się w chowanego. Einstein zaczyna liczyć. Pascal chowa się za chmurką. Newton rysuje na ziemi kwadrat metr na metr, po czym staje w nim.
- ..., 99, 100. Szukam. Einstein odwraca się i widzi za sobą Newtona. - Ha! Mam cię! - Nie, nie - odpowiada Newton - Ja jestem jeden Newton na metr kwadratowy, czyli Pascal!

I Ty możesz zostać Młodym Naukowcem!

Izolacja DNA interia.pl

Jak wyizolować DNA z własnej śliny?

Potrzebujesz:
1. Plastikowy kubeczek,
2. Letnia woda (ok. 1/5 kubeczka),
3. Sól kuchenna,
4. Pojemniczek plastikowy przezroczysty, zamykany (do kupienia w aptece),
5. Płyn do mycia naczyń,
6. Plastikowy patyczek,
7. Alkohol – spirytus.

Wykonanie:
1. Wlej do kubka trochę (ok. 1/5 kubka) letniej wody i dodaj do niej łyżeczkę soli.
2. Wypłucz jamę ustną tak przygotowanym roztworem.
3. Wypluj uzyskany w ten sposób materiał badawczy do czystego, przezroczystego pojemniczka.
4. Dodaj do niego odrobinę płynu do mycia naczyń.
5. Delikatnie pomieszaj tak patyczkiem, aby nie powstała piana.
6. Wlej powoli, po ściance pojemniczka odrobinę mocno stężonego alkoholu.

Po kilku sekundach do alkoholu przejdzie całe DNA wyizolowane z komórek zawartych w ślinie.

Jak zrobić ciecz nienewtonowską?

Potrzebujesz:
1. Woda,
2. Miseczka,
3. Łyżka,
4. Mąka ziemniaczana.

Wykonanie:
Wystarczy wymieszać mąkę ziemniaczaną z wodą w odpowiedniej proporcji. Najlepszym sposobem jest wsypanie szklanki mąki do miseczki i dolewanie wody wraz z mieszaniem całą zawartością. Ile dodać wody? Należy to robić do czasu, aż mieszanina nabierze odpowiedniej konsystencji. Powinna sama spływać z łyżeczki jak gęsta ciecz, ale samą łyżeczką można ją było "kroić".

Co dalej z tym zrobić?
Płyn nienewtonowski w spoczynku, bez działającej na niego żadnej siły zachowuje się jak zwykła ciecz, ale gdy tylko dostarczymy mu jakąś energię, np. poprzez nacisk, ciecz ta zachowuje się jak ciało stałe. Najlepszym sposobem na sprawdzenie tego jest uderzenie pięścią w ciecz. Czym mocniej uderzymy, tym płyn się robi twardszy.

Ciecz nienewtonowska dziecikreatywnie.pl

Odciski palców studentnews.pl

Jak zbierać odciski palców?

Podejrzewasz, że któryś z domowników używa twojego laptopa pod twoją nieobecność? Nie jesteś pewien kto to? Przeprowadź śledztwo! Linie papilarne wskażą sprawcę.

Potrzebujesz:
1. Biała kartka papieru,
2. Tusz,
3. Talk,
4. Pędzelek,
5. Lupa.

Wykonanie:
1. Pobierz odciski palców "podejrzanych". Przyciśnij lekko opuszek palca do poduszki z tuszem. Następnie mocno przyciśnij palec do czystej, białej kartki papieru.
2. Zbieranie odcisków palców na "miejscu zbrodni". Na miejsce, które było dotykane nanieś pędzelkiem trochę talku. Następnie zdmuchnij go delikatnie. W miejscu, gdzie linie papilarne dotykały powierzchni talk powinien pozostać przyklejony. Można delikatnie odsłonić je pociągając pędzelkiem.
3. Teraz nie pozostaje nic innego, jak porównać odciski palców i układ linii papilarnych.

List do Basi

Za rok może dwa,
schodami na strych
odejdą z ołowiu żołnierze
przeminie jak wiatr
uśmiechów twych świat
kolory marzeniom odbierze
za rok może dwa,
schodami na strych
za misiem kudłatym
poczłapią
beztroskie te dni …

Lalka **JG**

Droga Basiu !

Chciałabym dziś się z Tobą pożegnać, ponieważ chodzę już do szóstej klasy. Przede mną nowe wyzwania, więcej nauki, a przede wszystkim test szóstoklasisty, a mam ambicję, aby zdobyć wysoką liczbę punktów.

Tak naprawdę bardzo będę za Tobą tęsknić, ponieważ jestem do Ciebie mocno przywiązana, spędzałam z Tobą wspaniałe dzieciństwo. Basiu, cieszyłam się z Tobą, płakałam razem z Tobą, zwierzałam Ci się z moich sekretów, ale oczywiście słuchałam Twoich rad. Jestem bardzo szczęśliwa przy Tobie, ponieważ wiem, że wszystkie nasze sekrety nigdy nie ujrzą światła dziennego. Pamiętam również, kiedy zostałaś po raz pierwszy bez mojej opieki. Wtedy zaatakował Cię mój pies Pepito. Rozerwał Ci rączkę i obie nóżki, a ja strasznie płakałam. Nagle poczułam, że patrzysz na mnie i dajesz mi nadzieję, że wszystko będzie dobrze. No i wtedy oczywiście z pomocą przyszła mi moja mama. W tamtym momencie pomyślałam o mamie jak naszym „aniele stróżu", Twoim oczywiście wybawicielu.

Zawsze będę uważać Cię za najlepszego przyjaciela, ale w przyjaźni chodzi o szczerość, prawda? A w szczególności naszej, dlatego będę z Tobą, Basiu, szczera. Nie potrafię patrzeć na Ciebie, gdy leżysz bezczynnie na moim łóżku, a ja nie przytulam się do Ciebie, nie zabawiam i nie robię naszych szalonych rzeczy sekretnych, a, że muszę teraz się uczyć, oddam Cię razem z innymi zabawkami dla dzieci z domu dziecka. Ale właściciela dla Ciebie wybiorę sama, musi mieć to coś w oczach, co ja miałam, gdy pierwszy raz Cię ujrzałam.

Kilka dni po tym jak Cię oddałam, byłam Cię odwiedzić. Zobaczyłam Cię z daleka z Twoją nowa przyjaciółką. Widzę, że jesteś bardzo szczęśliwa. Oczywiście Twoje zdjęcie razem ze mną stoi na moim biurku. Gdy się uczę do szkoły, czuję, że jesteś ze mną i mi pomagasz. Basiu, zawsze Cię będę kochać i o Tobie pamiętać.

Paulina Hałyk

Pomysły na stare zabawki

Zabawki **www.onionas.pl**

Chyba każdy z nas ma w domu zabawki, którymi już dawno temu przestał się bawić. Rodzi się więc pytanie: co z nimi zrobić? Przedstawiamy 5 pomysłów, które pomogą się Wam z nimi uporać.

1. Prezenty
Jeśli zabawki nie są zniszczone i nie widać na nich śladów użytkowania, możemy podarować je innym.
2. Instytucje
Wiele osób nieużywanymi zabawkami dzieli się, np. z Domami Dziecka.
3. Wymiany
Możemy zorganizować taką wymianę chociażby w rodzinnym gronie. Zamiana w kręgu bliskich to nie jedyna opcja. Warto rozejrzeć się w internecie, czy w Twojej okolicy nie są organizowane publiczne wymianki (swapy).
4. Sprzedaż
Jeśli w domu zalegają nam zabawki w bardzo dobrym stanie, możemy spróbować je sprzedać. Dobrym pomysłem będzie umieszczenie ich na internetowych portalach aukcyjnych.
5. Alternatywne wykorzystanie
Lubiącym kreatywną pracę polecamy nadać zabawkom drugie życie. Oczywiście nie wszystkie da się przerobić. Jednak niektórych z nich można z łatwością użyć jako elementów dekoracyjnych. Farba, dobry klej montażowy i odrobina wyobraźni załatwią całą sprawę.

Wybieram wodę

Woda **www.wybieramwode.pl**

Nasza szkoła bierze udział w ogólnopolskim programie edukacyjnym „Wybieram wodę" organizowanym przez Polskie Towarzystwo Dietetyki oraz Instytut Promocji Zdrowia i Dietoterapii.

Celem programu jest promowanie zdrowego stylu życia, racjonalnego gospodarowania wodą i jej oszczędzanie. Działania podjęte w ramach programu pomogą ukształtować prawidłowe nawyki żywieniowe uczniów, a także nauczą najmłodszych konsumentów świadomego korzystania z naturalnych zasobów wodnych oraz dbania o nie.

Julia Malicka, kl. V

Wodna zagadka

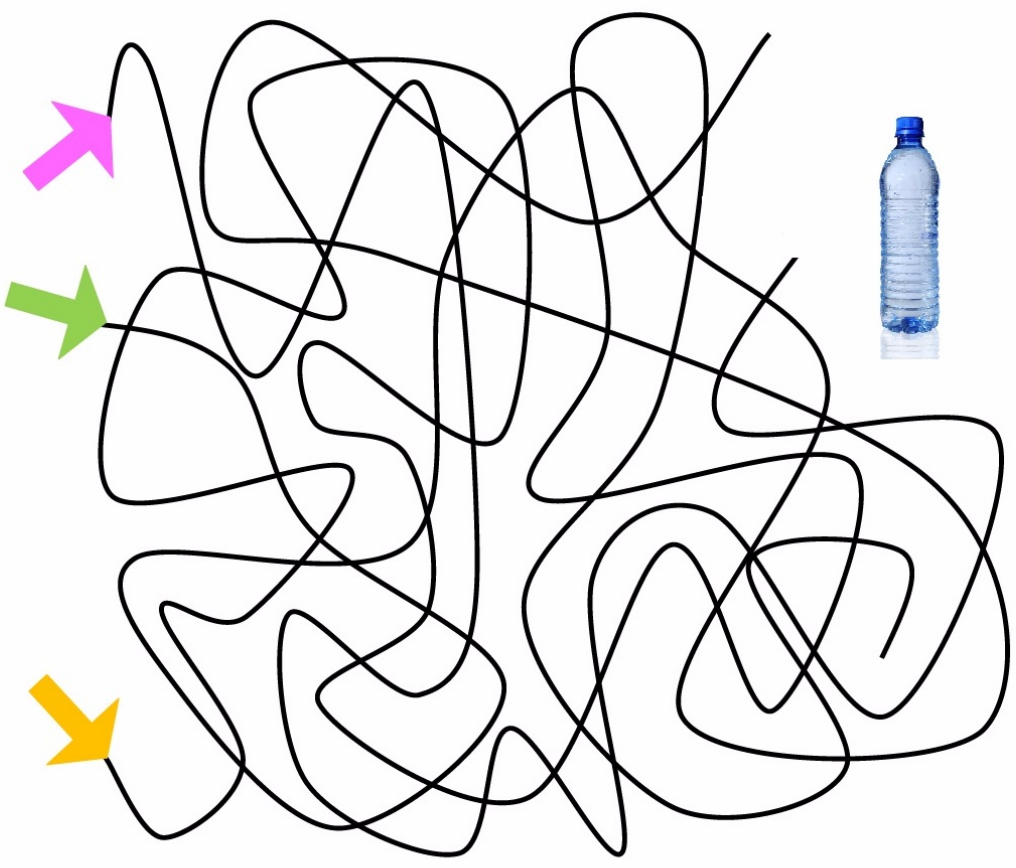

Sprawdź, która droga prowadzi do butelki. **JG**

Jakie jest dzienne zapotrzebowanie na wodę?

Paulina Dziadek **JG**

Nasz organizm potrzebuje wody, aby prawidłowo funkcjonować. Jest to podstawowy składnik naszej diety, o którym często zapominamy. Dlatego warto podkreślić fakt, że bez jedzenia jesteśmy w stanie przeżyć kilka tygodni, natomiast bez wody tylko kilka dni. Dlaczego tak się dzieje? Nasz organizm nie posiada rezerw wody, z których mógłby skorzystać w stanach odwodnienia, dlatego musimy ją ciągle uzupełniać.

2-2,5 l wody dziennie dla dorosłych

Średnie zapotrzebowanie dobowe na wodę u dorosłego zdrowego człowieka wynosi około 0,04 kg/kg masy ciała, co stanowi blisko 4% naszej wagi. Znacznie wyższe zapotrzebowanie na wodę występuje u niemowląt. Wynosi blisko 0,1 kg na kg masy ciała w ciągu doby.

Dorosłe osoby powinny spożywać codziennie około 2-2,5 l wody. Należy podkreślić, że na tą ilość składają się zarówno płyny, jak i żywność stała, która również jest źródłem wody w diecie.

Więcej informacji: www.wybieramwode.pl

Bezpieczne ferie zimowe

Ferie zimowe **nauczycielka.com**

Ferie zimowe to dla dzieci i młodzieży wymarzony czas zabaw na śniegu i lodzie. Aby jednak przebiegły one szczęśliwie i wszyscy wypoczęci wrócili do swych domów, należy pamiętać o podstawowych zasadach bezpieczeństwa, obowiązujących tak podczas zorganizowanych wyjazdów zimowych, jak i spędzania tego czasu w miejscu zamieszkania.

Zabawa na śniegu, zjazdy z górki, jazda na nartach czy łyżwach oraz inne szaleństwa na śniegu mogą sprawić wiele radości i wzmocnić naszą kondycję fizyczną. Pamiętaj jednak, że podstawą, jak zwykle, jest zdrowy rozsądek i ostrożność!

1. Wychodząc bawić się na powietrze, ubieraj się stosownie do pogody, tak, aby nadmiernie nie wychłodzić swojego organizmu. Idąc na górkę, czy dłuższy spacer w zimowej aurze warto się zaopatrzyć w ciepły napój w termosie;
2. Do zabaw na śniegu, zjazdów na sankach wybieraj miejsca bezpieczne, z dala od ruchliwych ulic, skrzyżowań i ciągów komunikacyjnych. Pamiętaj, że zimą znacznie wydłuża się droga hamowania pojazdów, więc zachowaj szczególną ostrożność będąc w pobliżu jezdni;
3. Najlepiej przed rozpoczęciem zabawy na górce obejrzyj trasę zjazdu, usuń z niej niebezpieczne przedmioty, takie jak kamienie, gałęzie drzew;
4. Dostosuj się do kierunku ruchu obowiązującego na trasie zjazdu, nie przechodź w poprzek toru;
5. Ważny dla Twojego bezpieczeństwa jest też stan techniczny sanek, czy innych przedmiotów, na których zjeżdżasz. Złamane szczebelki, wystające śruby lub gwoździe to poważne ryzyko wyrządzenia sobie krzywdy;
6. Nie ślizgaj się na chodnikach i przejściach dla pieszych, gdyż wyślizgana nawierzchnia stanowi ryzyko złamań kończyn dla innych osób;
7. Pamiętaj, że zagrożenie dla zdrowia, a nawet Twojego życia, stanowią zwisające z balkonów i dachów masywne sople lodu. W takim przypadku zrezygnuj z zabawy w tym miejscu, powiadom o sytuacji osoby dorosłe lub Straż Pożarną, która usunie niebezpieczeństwo;
8. Nie rzucaj w jadące pojazdy śnieżkami, gdyż takie zachowanie może być przyczyną kolizji lub wypadku drogowego;
9. Nie rzucaj w kolegów śnieżkami z ubitego śniegu lub z twardymi przedmiotami w środku, gdyż może doprowadzić to do obrażeń ciała;
10. Korzystaj wyłącznie ze specjalnie przygotowanych lodowisk. Pod żadnym pozorem nie wchodź na lód zamarzniętych zbiorników wodnych, jezior, kanałów, stawów, itp. Pozornie tylko gruby lód może w każdej chwili załamać się pod Twoim ciężarem;
11. Kulig organizuj wyłącznie pod nadzorem osób dorosłych; sanki łącz grubą, wytrzymałą liną, aby nie odczepiły się podczas jazdy;
12. Nie dołączaj sanek do samochodu, gdyż może się to skończyć tragicznie;
13. Podczas zabaw na śniegu i lodowisku pilnuj swoich wartościowych przedmiotów. Jeśli to możliwe portfel lub telefon komórkowy oddaj do depozytu lub pod opiekę zaufanej osobie.

Tylko umiar, zdrowy rozsądek i ostrożność pozwolą Ci cieszyć się zimową aurą oraz spędzić ferie zimowe bezpiecznie.

Więcej informacji: www.policja.pl

Na osłodę zimowych dni

Gorąca czekolada **www.malacukierenka.pl**

Składniki:

– 250 ml mleka 3,2%
– 100 ml śmietanki 30%
– 200g czekolady
– cynamon
– bita śmietana
– kakao.

Przygotowanie:

1. Mleko i śmietankę zagotować. Następnie dodać połamaną na kostki czekoladę i mieszać łyżką aż się rozpuści.
2. Gdy masa stanie się jednolita, dodać odrobinę cynamonu do smaku i, ciągle mieszając, gotować około 3-4minuty.
3. Czekoladę przelać do małych wysokich szklanek, udekorować bitą śmietaną i kakao. Podawać natychmiast.

Smacznego!